

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec . . . " 2.—20
 za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec . . . " 2.—
 V upravi prejemam mesečno . . . 1.70
Sobotna izdaja:
 za celo leto . . . 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENE

Ilustrati:
 Enostolna petitvra (72 mm):
 za enkrat . . . po 18 v
 za dvakrat . . . " 15 "
 za trikrat . . . " 13 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznaka, zabavne, smetnice itd.:
 enostolna petitvra po 2 v.
Poslano:
 enostolna petitvra po 40 v.
 Izdaja vsak dan, izvenredno ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 25.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Velika bitka na Rusko-Poljskem.

V VELIKI BITKI NA RUSKO-POLJSKEM NAŠI UJELI 7000 RUSOV.

Dunaj, 19. novembra. Bitka na Rusko-Poljskem se ugodno razvija. Po dosedanjih poročilih so naše čete ujele 7000 Rusov in zaplenile 18 stotnih pušk in več topov.

Namestnik šefa generalnega štaba:
 pl. Hofer, generalni major.

NA VZHODNEM NEMŠKO-RUSKEM BOJIŠČU SE ŠE BIJEJO BOJI.

Berolin, 19. novembra. (Kor. urad.) Veliki glavni stan, 19. novembra dopoldne. Na zahodnem bojišču se iznova uvedeni boji še nadaljujejo.

RUSKO UMIKANJE SE ŠE NI USTAVILO.

Zürich. »Bernerbund« poroča: Zadnja nemška zmaga pri Vloclavku je posledica nemškega sunka v desno rusko krilo. Ta sunek je bil tako močan, da je že prišel v rusko umikalno črto Lodz—Varšava. Je pa tudi veliko vprašanje, če se bo Rusom posrečilo, na Bursi obkolitev z vsemi močmi zadržati. Hindenburg sam si je že prej z zmago pri Lipnu svoje levo krilo proti vsakemu sunku zavaroval. Tako je zadel Ruse poraz pri Vloclavku na njih najobčutnejšem mestu.

PRI HINDENBURGU.

Berolinski dopisnik »Neue Freie Presse« je obiskal nemškega generalnega polkovnika pl. Hindenburga. O obisku poroča med drugim: Načelnik Hindenburgovega generalnega štaba je general Ludendorff, dober strateg, tih delavec, ki je bil, ko je izbruhnila vojna, pridržen generalnemu štabu armade, ki je operirala v Belgiji in je tam vodil neko brigado, ko je padel njen poveljnik, v naskoku na Lüttich in je vdrl ž njo v mesto. Prvi Hindenburgov pomočnik je podpolkovnik Hoffmann tudi priznan mojster strategije. Med rusko-japonsko vojsko je zastopal nemški generalni štab pri ruskem poveljstvu. Hindenburg z jasnim očesom pregleda položaj in dela načrte skupno s svojimi sodelavci ter jih tudi izvede. O naši armadi je Hindenburg izjavil: Avstrijci in Ogrji so dobri vojniki, srčni in hrabri. Poveljstvi obeh armad obujeta v najprijetnejših oblikah. Zdaj je osobito živahen stik z generalom Dank-

lom, poveljnikom prve armade, ki je v stiku z nemško armado. Tudi Rusi so dobri vojniki, ki držijo disciplino in disciplina zmaga končno v tej vojski. Ruska disciplina je drugačna kakor disciplina nemške in avstro-ogrške armade. Pri nas je disciplina posledica duha in morale, v Rusiji bolj tiha in topa pokorščina. Rusi stoji, ker se mu je to ukazalo, a stoji tudi, kakor da bi bil pribit. Še zdaj velja izrek Napoleona I.: Ne zadošča, da ubiješ Rusa, moraš ga še prevrniti. Rusi so se v japonski vojski veliko naučili. Njih moč obstoja v poljskih utrdbah. Sijajno se znajo zakopati. Zdaj znajo to tudi naši vojniki. Kdor se z Rusi vojskuje, se vojskuje s premočjo. Pri Tannenbergu so bili trikrat močnejši. Njih premoč ni izdaleka tako nevarna, kakor se zdi. Vsi znaki kažejo, da kmalu omagaajo. Primanjkuje jim že orožja in municije in strdajo, tudi častniki. Tudi dežela trpi bedo, Lodz strada, kar se mora obžalovati a vsoeno je to dobro; sentimentalno se ni mogoče vojskovati. Zmagal bo tisti, ki ima močnejše živce. Glede na sunek proti Varšavi in Ivangorodu so Hindenburgovi častniki izjavili, da je šlo predvsem za to, da se je porušila železnica, ki vodi v Varšavo. Ne bili bi rekli ne, če bi bili dobili Varšavo in Ivangorod, a računali na to nismo, a železnico smo temeljito uničili. Rusi znajo sicer podrti železnico izbornopopraviti, a zadržani so bili le več tednov in to smo nameravali. Nadalje je še Hindenburg izjavil, da ne veruje, da bi Kitchener mogel organizirati milijonsko armado, ker nima častnikov in podčastnikov, da bi jo izurili. Končno je Hindenburg izjavil, da ko bo končana vojska, gre zopet v pokoj na Hannoverjsko. »Mlajši so tu,« je rekel in pokazal na Ludendorffa in na druge častnike. »ki hočejo tudi priti naprej.« Poti jim nočem zapirati, nočem biti zamašek, ki zamaši tam, kjer mora biti prost iztok. Ni lepšega, kakor da se po storjenem delu odstopi s pozorišča in prepusti prostor mladini.

PETROGRAJSKA POROČILA, KI JIH JE PREHITEL ČAS.

Berolin, 19. novembra. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča: Petrograjske poročilo o prodiranju ruskih čet proti Gumbinnenu in proti Angerburgu, kakor tudi o zasedbi Laugszargena pri

Tauroggenu so prehiteli dogodki. Rusi so prodirali, a so bili vrženi nazaj.

RUSI URADNO PRIZNAVAJO NEMŠKE USPEHE.

Berolin, 19. novembra. Uradna poročila ruskega generalnega štaba priznavajo vsa poročila vodstva nemške armade, ki so se izdala meseca novembra. Priznavajo tudi, da so Nemci s svojim genialnim umikanjem otežkočili rusko prodiranje in da se je nemška ofenziva zopet uspešno pričela.

RUSKA URADNA POROČILA O NJI- HOVEM VELIKEM PORAZU.

Peterburg. Veliki generalni štab je objavil 17. novembra sledeče poročilo:

Po bojih meseca oktobra na cestah v Varšavo in Ivangorod, ki so se končali z našo zmago, se je začel sovražnik umikati na svojo mejo. Na tem umikanju je uničil brez prizanesljivosti železnice in ceste. Nemci so razstrelili vse kolodvore k njim spadajoča poslopja zažgali in uničili vse vodne stolpe, vodovode in železniške tire. Na križališčih so bile železnice tako razdejane, da smo morali nove tračnice položiti. Razstrelili so vse mostove, vodovodne naprave, da bi nam onemogočili hitro popravo. Na cestah so razstrelili vse mostove; ceste same so izkopalili. Razrezali so brzojavne žice in podrlili drogeve.

Vse to je naše zasledovanje resno zadrževalo; v sled tega se je posrečilo sovražniku na levem bregu Visle počasi iz ozemlja naših operacij se umakniti in se približati svojem ozemlju. Ko so Nemci to nalogo izvršili, so izrabili celo omrežje železnic, da so svoje močne čete na severu po najhitrejši poti proti našemu desnemu krilu zbrali. Sredi novembra smo nemško ofenzivo začutili v okolici med Vislo in Wardo. Ta ofenziva je prinesla k boju, ki se sedaj vrše na črti: Plock, Lentšitje, Puncioff.

London. Oficiozni ruski viri poročajo z dne 17. novembra: Nemci so zadnji teden med četrtkom in nedeljo svojo glavno moč pri Virballen vrgli od levega na desno krilo; boji so tukaj še neodločeni. Na jugu mazurskih jezer so Nemci poskusili hud sunek. Ampak žalibog da imajo tukaj silne šanse. Povsod so nasuli mine in sploh Rusom velike ovire pripravili. Potem imajo težke topove, ki jih imajo, več in

boljše kakor Rusi. Nemška glavna sila je med Soldau in Neidenburg. — Ko se je zadnji četrtlet boja začel, so podvezli Nemci na celi 40 milj dolgi fronti na črti Vloclavck—Rypin napad z namenom Ruse obkoliti. Boj je bil zelo težak zaradi drugega napada Nemcev na črti Konin—Pysdry v smeri proti Kutno.

V teh dveh poročilih sicer Rusi molče o svojih porazih. Ampak iz vsega se razvidi, da skušajo Rusi javnost polagoma pripraviti na to, da so bili hudo poraženi kljub svoji veliki premoči. V teh poročilih se samo opravičujejo in naštevajo vzroke poraza.

Največji pomen tega poraza je ta, da je ruski strah precej ukročen.

NEMŠKI GLAS O POLOŽAJU NA POLJ- SKEM.

Berolin, 20. novembra. (Kor. urad.) »Berliner Tageblatt« piše med drugim o vojnem položaju na Poljskem: Jasno se kaže v tem delu boja na Poljskem sodelovanje avstro-ogrške armade, ki je zopet dokazala svojo neomajno bojno moč. Ni nobenega dvoma, da ima Avstro-Ogrska v svojem požrtvovalnem upiranju proti ruskim napadom vedno celotni položaj pred očmi, da se ne spušča na drugače zaželeno stranske operacije v lastni deželi, da ne kruši svojih moči, ako je treba s skupnim delom pripraviti in doseči kak velik uspeh. Res je, da so boji v Karpatih trenutno podrejenega pomena. Na Poljskem se bo odločila usoda glavne ruske armade bodisi prej ali slej.

RUSKI VOJSKOVODJE.

1. armada: General konjenice pl. Rennenkampf, rojen leta 1854., protestant. — 2. armada: General konjenice Suchomlinov, rojen leta 1848., grški katolik. — 3. armada: General infanterije Russki, rojen leta 1854., grški katolik. — 4. armada: General pehote baron Salza, rojen l. 1843., grški katolik. — 5. armada: General konjenice pl. Plehve, rojen leta 1850., protestant. — 8. armada: general konjenice Brussilov, roje leta 1853., grški katolik. — 9. armada: General pehote Lešicki, rojen leta 1856., grški katolik. — 10. armada: General pehote pl. Sievers, rojen leta 1853., protestant.

PADLI POLJSKI LEGIONAŠI.

Krakov, 19. novembra. V bojih pri Ivangorodu so padli pisatelj Strenger, inženir Michalowski iz Radoma, gimnazijski profesor in pisatelj Krajewski iz Lvova in

LISTEK.

Slike iz vojne.

Tovariš zasadi prijatelju na gomili v tujini križ.

Posestnica Oset v Hrušovcu pri Sv. Juriju ob juž. žel. je dobila iz Galicije dopisnico, pisano dne 18. oktobra. Velečnanega gospa! Ko je tudi mene, Vam nepoznanega, privedla pot na bojišče, smo mimogrede našli veliko naših srčnih, a ponesrečenih vojakov. Dolžnost moja je, da Vam spomnim, da se je nahajal med ponesrečenimi tudi g. Ivan Oset. Ker ni imel drugega pri sebi kakor dopisnice od svojih, sem jih vzel jaz, katere Vam naknadno pošljem. Na mojo željo je naša stotnija zagrebla nebrečnega, a častno padlega sina domovine v okope, narejene od sovražnika. Bil je častno, po vojaško blagoslovljen od našega duhovnika in položen potem k večnemu počitku. Zraven njega leži neznan korporal istega polka. Ker Vam sedaj ne smem povedati kraja, kjer leži Vaš sin, Vam to pozneje sporočim. Napravil sem mu križ na gomili in zapisal njegovo ime nanj. Bodite potolaženi, kajti veliko jih je, koji bolečine za padlimi z Vami vred trpe. Zadnje njegovo pismo je z dne 9. oktobra, ki se nahaja pri meni, v katerem pa sam napoveduje mogočo nesrečo, sklepajoč iz sanj. Vsa ta pisma Vam pošljem prilično. Bog z Vami! Ne žalujte! Pokopan je bil dne 14. oktobra 1914 zjutraj ob 3/4 na 11. uro.

Ganljivo pismo iz ruskega ujetništva. O Alojziju Polhu so poročali listi, da je padel. Njegov brat pa je prejel sledeče iz Moskve datirano pismo z dne 8. oktobra 1914: Dragi brat! Draga družina! Predragi starši! Naznanjam vam, da sem sedaj v drugi bolnišnici in da se mi je rana poslabšala. Odkleko mi je veliko krvi in gnoja in vode vmes. Morda mi ne bo več dolgo živeti. Upanje imam v Boga še vedno, da bom še videl ljube domače kraje. Ranjen sem bil dne 26. avgusta. Že 42. dan sem na postelji. Ako bi bil vedno v eni bolnišnici, bi bil morda že ozdravel, ali voznja me je poslabšala. Ranjen nisem bil hudo, ali kri in gnoj sta mi uničila nogo: 40 dni se cedi kri iz noge. Naj se zgodi božja volja. Morda so to moji zadnji pozdravi. Sprejmite mnogo poljubov in mnogo gorečih pozdravov — vsa družina in sorodniki in vsi domači fantje in dekleta od v voljo božjo udanega Alojzija Polha. Še en poljub vsem! Z Bogom, z Bogom, z Bogom, ljubi moj domači kraj! Če se ne vidimo, se bomo videli gori. Sprejmite še poljub in mnogo gorečih pozdravov. Ako se več ne vidimo, ne žalujte. Morda pa me ljubi Bog še ohrani pri življenju in se še vidimo. Z Bogom, ne žalujte! — Alojzij Polh, Moskva, Nikolajska kasarna 442.

Krogla skozi usta.

Iz Št. Ilja v Slov. goricah se nam poroča: Tukajšnji mladi posestnik Peter Niederl, ki se je šele lansko leto poročil, je došel pred kratkim kot ranjenec domov iz ruskega bojišča. Služil je pri 47. pešpolku. Pri Grodeku ga je dne 9. septembra zadela

ruska krogla od zadaj v glavo. Krogla si je izbrala svojo pot skozi čeljust in usta na prsto. Niederl je krogla na tem potu brez njegovega in zobozdravniškega dovoljenja izdrla štiri zobe. Niederl je kroglo takorekoč pljunil iz ust. Odrčala mu je tudi košček jezika. Rana se mu je dobro zacelila, ker so ruske krogle zelo silaste in mesa ne raztrgajo močno. Ko se je Niederl pripeljal v Št. Iljo, je bila njegova prva pot v cerkev, kjer se je v pobožni molitvi zahvalil za rešitev.

Duhovnik šofer ministra — socialista.

Iz Bordeauxa poročajo, da ima minister Julij Guesde, znani revolucionarni socialist, za šoferja bivšega prvega vikarja župnije Sv. Bruna v Bordeauxu, abéja Duponta, ki v odmorih na avtomobilu pridno prebira brevir.

Kako so kopali krompir med nasprotnimi okopi.

Budimpešta, 14. novembra. »Pesti Hirlap« priobčuje z bojišča del pisma, ki ga je poslal praporščak Edgar S. prijatelju v Vel. Varadinu. Med drugim piše: ... Ko so naši honvedi ležali v strelskih jarkih, se jim je vzbudila želja po pečenem krompirju. Med našimi in sovražnikovimi strelskimi jarki se je razprostirala dolga njiva krompirja. Kar reče neki podčastnik fantom: »Dečki, za večerjo pa bi pečen krompir ne bil slab!« Takoj se je oglasilo več vojakov. Eden je dejal: »Gospod četovodja, ali bi poln nahrbtnik zadostoval?« No, da na kratko povem, zvečer sta lezla dva honveda na krompirišče; kmalu so jima

sledili še trije, potem pet in nazadnje še deset. Oboroženi so bili samo z infanterijskimi lopatami. Po vseh štirih so se plazili, dočim si ostali tovariši niso upali dihati, pričakovaje, kaj se bo zgodilo. Kakor en moč so bili pripravljeni, da, če treba, rešijo tovariše z naskokom na sovražnika. Minilo je nekaj strašnih trenutkov. Kar zapazijo, da pridele tudi iz ruskih jarkov osem do deset moč z lopatami. Kaj bo zdaj? Tudi Rusi so se plazili proti njivi. Previdno, pozorno, plaho! Na eni strani so honvedi, na drugi pa Rusi grebli krompir. Lahko si misliš, s kakšno razburjeno radovednostjo so naši pričakovali, kako se reč dalje razvije. Počasi so se eni približali drugim. Pa vidimo, kako se uljudno pozdravijo, — in honvedi ter Rusi so se mirno umaknili s krompirjem v okope. Ni minilo pol ure, kar se je vnelo med obema rojnima črtama najluteje streljanje.

Najglasnejši »ura!« na svetu.

»Norddeutsche Allg. Zeitung« poroča, da je cesar Viljem ukazal, da vsi vojniki nemške fronte v Belgiji in na Francoskem dne 6. novembra ob pol treh popoldne zaklicajo v proslavo uspeha nemškega brodivja ob Čilski obali istočasno glasen »ura!« ter zapeli od Severnega morja do Švice: »Deutschland, Deutschland über alles!« Francozi so mislili, da je to znak enotnega napada ter začeli streljati. Neki nemški stotnik je nato stopil iz strelskega jarka ter Francozom pojasnil potem tega nenavadnega »ura!«

profesor kmetijske akademije Dublany. Padli junaki so vsi pripadali poljski legiji.

KRAKOV.

Krakov, 18. novembra. Stara poljska prestolnica Krakov tvori se zdaj središče intelektualnega življenja poljske družbe. Mesto je bilo radi važne lege izpremenjeno v močno trdnjavo, ki je sposobna tudi za velike vojaške akcije. V mestu zdaj civilistov ni videti, pač pa zato tem več častnikov in vojakov. V obližju vojašnic je osobito vrvenje živahno. Zjutraj in zvečer je mesto popolnoma mirno. Mnogokrat se čuje ropotanje aeroplanskih motorjev, ki od petka naprej vedno letajo nad mestom. Ker je nekaj časa obstajala nevarnost, da bi primanjkovalo mleka, je vladni komisar profesor dr. Julij Nowak preskrbel potrebno preskrbo z mlekom. V mesto so tudi iz krakovske okolice prignali nad 250 krav mlekaric. V parku, kjer se je priredila svaščas arhitektonična razstava, so priredili mestno pristavo. Bile plemenjake so nastanili v ložah mičnega poletnega gledališča. Občinska komisija je nakupila krave za povprečno ceno 400 K. Mleko iz mestne pristave se prodaja v mestnih mlekarnah. Krmo za preživljenje krav donajajo za daljšo dobo na vojaških vozovih iz okolice. Potrebne kravje hleve so zgradili vojaki. Trgovine za prodajo živil so vsled ukaza vojaških in mestnih oblasti zaprte. Izvzete so mlekarne, ki so odprte od 7. do 11. ure dopoldne. Gostilne, kavarne in slaščičarne so odprte od 2. ure popoldne do 9. ure zvečer. Vsi civilisti se morajo izkazati z izkaznicami, da smejo neovirano hoditi po mestu. Oblasti so izdale maksimalne cene živilom, da se prepreči druginja. Prekoračenje cen se strogo kaznuje. Vladni komisar Nowak je izdal tudi nove zdravstvene predpise glede na preprečenje nalezljivih bolezni.

RUSI ODPOŠILJAJO VLAKE IZ GALICIJE V RUSIJO.

Dunaj, 19. novembra. (Kor. urad iz vojnega časnikarskega stana.) Po zanesljivih poročilih iz tistih iz po Rusih zasadenih delov Galicije pošiljajo Rusi cele železniške vlake z vrednostnimi stvarmi v Rusijo.

BOJI PRI ČRNOVICAH.

Dunaj, 18. novembra. »Černowitzer Tagblatt« 14. t. m. piše: V četrtek 12. t. m. so poizkusili Rusi zopet obstreljevati naše mesto, a obstreljevanje je izpadlo žalostno za Ruse. Rusi so izstrelili 100, naši le 44 strelcev. Naši topovi so gromeli od 1. do 2. ure popoldne in so zopet sijajno učinkovali. Med šestimi ruskimi topovi sta dva nerabna — moštvo je bilo ubito, municijski vozovi uničeni — en top je pa bil zelo poškodovan. Z ostalimi tremi topovi so Rusi bežali proti severu.

RUSKI ČASTNIK O RUSKIH VOJNIH CILJIH.

»Corriere d'Italia« objavlja pogovor svojega poročevalca z nekim ujetim častnikom, ki je z ozirom na Rumunijo izjavil: Rusi dobro vemo, da mislijo rumunski časopisi, da se borimo za Veliko Rumunijo. Pustimo jih govoriti! Toda, kadar pride veliki obračun, se bomo spomnili, zakaj smo pravzaprav zgrabili za orožje. Cilj Rusije je Carigrad! Mi potrebujemo prosto pot v Sredozemsko morje. Topot ne bomo napravili napake, da bi se na pol poti ustavili. Mi ne bomo ustvarili nobene neodvisne Velike Rumunije, nasprotno, prisilili bomo Rumunijo, da se ukloni našim aspiracijam na Carigrad.

PLAČA UJETIM ČASTNIKOM NA RUSKEM.

Peterburg. Izšel je carski ukaz, da se ima ujetim častnikom izplačevati naslednja letna plača: generalom po 1500, štabnim častnikom po 900 in višjim častnikom s fronte po 500 rubljev.

DOLOČILA O ZASEBNO PRAVNIH DENARNIH ZAHTEVAH V GALICIJI IN BUKOVINI.

Dunaj. »Wiener Zeitung« priobčuje odredbo skupnega ministarstva z dne 19. novembra 1914., s katero se premirajo določila o roku zasebno pravnih denarnih zahtev napram dolžnikom v Galiciji in Bukovini.

SMRT NEMŠKEGA GENERALA.

Berolin, 20. novembra. (Wolfv urad. — Veliki glavni stan.) Generalni stanovaljski mojster, generalni major pl. Voigts-Rhetz je v noči od 18. na 19. novembra nepričakovano umrl zadet od srčne kapi. Njegov naslednik še ni določen.

Nemške bojne ladje obstreljujejo Libavo.

Berolin, 19. novembra. Dne 17. novembra so deli naših vzhodno morskimi sil zaprli vhode libavškega pristanišča s potopljenimi ladjami in so naše ladje obstreljevale vojaško važne stavbe. Torpedovke, ki so vdrle v notranje pristanišče, so dognale, da se sovražnikovo

ve bojne ladje niso nahajale v pristanišču.

Namestnik načelnika admiralnega štaba: pl. Behnke.

Berlin, 19. novembra. »Lokalanzeiger« poroča iz Kodanja: Ruski mornariški štab objavlja sledeče poročilo: 17. novembra je priplulo pred Libavo nemško brodovje, ki sta je sestavljali dve križarki, deset torpednih rušilcev in več pomožnih križark. Nemci so iznova obstreljevali mesto in pristanišče. Na več krajih je gorelo. Iz Stockholma se poroča »Lokalanzeigerju«: Iz Wisbyja na Gotlandu se brzojavno poroča, da se je včeraj popoldne ob 4. uri čulo na vzhodnem obrežju Gotlanda izredno silovito gromenje topov z morja. Sodi se, da ste se pri Gotlandu spopadli nemško in rusko bojno brodovje. Zdi se, da se je vodil prvi del boja z zelo velikimi topovi, pozneje so se rabili manjši ladjini topovi. Ko so topovi neprestano eno uro gromeli, je nastal odmor, ki je trajal četrte ure; nato se je obnovilo streljanje, ki je trajalo do pozne ure zvečer.

× × ×

Gotland je švedski otok, ki je približno 100 km oddaljen od švedskega obrežja, kakih 150 km od Libave v Baltičkem morju. Na zahodnem obrežju leži glavno pristanišče mesto Wisby, na severnem rtu se nahaja strateški važen močno utrjen pristaniški kraj Färöund. Na vzhodnem obrežju leži močna trdnjava Slite.

Naši uspehi v Srbiji.

Graški listi poročajo z južnega bojišča: Naše čete prodirajo ob Savi neprestano naprej. Srbi so bili prisiljeni, da so zapustili svoje prve obrambne postojanke. Z Donave obstreljujejo monitorja »Ens« in »Szamos« srbske postojanke; ostali monitorji podpirajo čete, ki prodirajo ob Savi. Radi min je položaj monitorjev jako težaven. Naše čete so zasledovale Srbe 7 kilometrov daleč, ko so zavzele Valjevo; nato se je odtrgalo ter se je dovolil četam dvadnevni počitek. Srbska glavna sila je bežala čez Kolubaro proti Arangjelovcu, kjer se nahajajo pripravljene postojanke. Druga srbska kolona beži v neredu na cesti proti Gornjemu Milanovcu. Južno od Valjeva pri Mionici so zaplenile naše čete velik del srbskega trena. Naše čete vporabljajo počitek za novo grupacijo.

SRBI BEŽE PROTI ARANGJELOVCU.

(Od časnikarskega urada c. kr. vojnega ministarstva in državnega pravdnika na Dunaju dovoljeno.)

Budimpešta, 19. novembra. »Az Estov« poročevalce piše dne 18. t. m.: Valjevska bitka je tako po svojem obsegu kakor po našem uspehu veliko večjega pomena, nego se je moglo izprva presoditi. Vse posameznosti še niso znane, ker so si čete stale nasproti v izredno razsežni fronti, vendar se da iz došlih poročil sklepati, da so Srbi doživeli take poraze, ki presegaajo vsako pričakovanje. Njihova brambna sila pred Valjevom kljub skoroda nepremagljivim brambnim postojankam ni bila več ona žilava, elastična, pogumna, do zadnjega diha boreča se armada, kakor smo jo bili spoznali v bojih — vsekakor le posameznih — tekom zadnjih treh mesecev. Že leta pripravljene, ojačene postojanke pri Valjevu bi bile nudile armadi, ki bi jo navdajalo bojno navdušenje, neprodno brambno črto. Tako pa smo izkusili, da je srbska bojna moč utrujena, da je dolga vojna, zlasti pa devetdnevna bitka, ki se je vršila pred odločitvijo pri Valjevu, oslabilala prožnost srbske armade, k čemur je še posebno pripomogla okolnost, da raztrgani in v manjših četah bežeči srbski armadi nismo nikjer dali časa, da bi se zopet zbrala. Naše čete so preganjale bežeče Srbe 7 km iz Valjeva naprej. Jedro srbske armade je bežalo čez Kolubaro na vzhod proti Arangjelovcu. Naš vojni plen je tako velik, da srbska armada teh izgub ne bo mogla več nadomestiti. Najdragocenejši del plena so številni topovi sistema Schneider-Creuzot, ki so popolnoma nepoškodovani prišli v našo posest z municijo vred. Tudi strojne puške so popolnoma nepoškodovane in streljiva je naravnost ogromno veliko. Naše čete so blizu Mionice, južnovzhodno od Valjeva, zajele tudi veliko bežečega trena.

IZ OBRENOVCA PROTI BELGRADU.

Graški listi poročajo: Naše čete korakajo iz Obrenovca ob Savi proti Belgradu.

NEMŠKI GLASOVI O ZMAGAH NA JUGU.

Berolin, 20. novembra. (Koresp. urad.) »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« piše: Udarac za udarcem so prizadele avstro-ogrške čete sovražniku na jugu. Nobene težkoče, ki se jih mora v tamošnji pokrajini upoštevati, niso moge ustaviti prodirajoče čete Avstro-Ogrske. V zmagooslavnem prodiranju je bil pobit sovražnik ob Drini in zmaga se je ponesla globoko notri v nasprotnikovo deželo. Tukaj kakor

povsod se bore avstro-ogrške čete s sijanim pogumom in neomahljivo vztrajnostjo in junaštvom.

BOLGARI O NAŠEM PRODİRANJU V SRBIJO.

Sofija, 20. novembra. (Koresp. urad.) »Agence Telegraphique Bulgare« piše: Prodiranje avstro-ogrške armade v Srbiji napravlja na vse politične in parlamentarne kroge trajen vtis. Splošno se pojavlja prepričanje, da bo poraz Srbije prinesel temeljito spremembo v položaju na Balkanu ter provzročil dogodke velike dalekosežnosti. To tvori edino snov razgovorov v kuloarjih sobiranja, čegar seje se vrše pod vtisom zmage pri Valjevu.

15.000 VALJEVSKIH BEGUNCEV V SKOPLJU.

Iz Sofije se poroča 17. t. m., da je v Skoplje pribežalo 15.000 beguncev iz Valjeva, ki so vsi v bednem stanju.

ANGLEŠKI RDEČI KRIŽ V SRBIJI.

Solun, 19. novembra. (Kor. urad.) Dva oddelka angleškega Rdečega križa, ki štejeta 54 oseb, sta od tu odpotovala v Srbijo.

GENERAL STEPANOVIĆ PRED VOJNIM SODIŠČEM.

Graškim listom se poroča iz Budimpešte: »Az Est« je izvedel iz Metkovića, da svoječasno poročilo, da je vrhovni poveljnik srbske armade pri Šabcu, general Stepanović, po tamošnjem srbskem porazu izvršil samomor, ni bilo resnično. General Stepanović je bil marveč po porazu odpoklican nazaj v glavni stan, kjer mu je princ Jurij naznanil, da pride pred vojno sodišče.

ZELEZNICE V BOSNI POPRAVLJENE.

Cenzurirana »Bosnische Post« poroča: Potem ko so bili Srbi in Črnogorci iz dežele pregnani, so se nemudoma začele popravljati železniške proge, ki jih je bil sovražnik poškodoval. Najbolj poškodovani so bili trije mostovi, ki so jih bili Srbi z dinamitom razstrelili. Dva mostova sta bila v najkrajšem času popravljena, znatnejše poškodovanega velikega mosta pri Rakiti pa ni bilo mogoče tako hitro popraviti ter se je promet vršil potom prestopanja. Sedaj je pa tudi ta most popravljen in železniški promet preko mosta se že več dni neovirano vrši.

SRBIJA SKLENE SEPARATEN MIR?

Zürich. »Perseveranza« piše, da bo Srbija primorana skleniti najbrže separaten mir, ker ji ne moreta ne Anglija, ne Francija pomagati.

× × ×

RAZMERJE MED BOLGARIJO IN SRBIJO.

Srbi izzivajo Bolgare.

Sofija, 19. novembra. (Koresp. urad.) »Agence Telegraphique Bulgare« poroča: Stališče, ki je zavzema oficijozno srbsko časopisje, in predvsem vladno glasilo »Samouprava«, katera pod vodstvom notranjega ministra nekaj časa sem zelo izziva Bolgarijo, provzroča najživahnejše ogorčenje. Politični krogi so vzlučeni. Cinična pisava inspiriranih srbskih listov, ki se pojavlja v tistem trenutku, ko doživlja srbska armada poraz za porazom, dovolj kaže, da so Srbi nepoboljšljivi.

Sofija, 19. novembra. (Koresp. urad.) »Agence Telegraphique Bulgare« poroča: Vodilni odbor narodne zveze objavlja izjavo, da more edino vlada razsojati in sama izbrati tisti čas, ko bo kazalo, da se zasede Makedonija in da ne smejo vplivati na njo shodi ali javne izjave.

Rumunija.

GOVOR RUMUNSKEGA KRALJA FERDINANDA.

Budimpešta, 19. novembra. Iz Budimpešte se brzojavlja: Kralj Ferdinand je sprejel pred nekaterimi dnevi deputacijo buhareških vseučiliških profesorjev, ki so mu izročili spomenico s prošnjo, da naj poseže Rumunija aktivno v mednarodno politiko. Kralj se je zahvalil deputaciji in izjavil: Prešinja nas vse važnost časa, v katerem živimo. Čimbolj kritičnejši preobrat se pred nami, timbolj moramo biti pozorni. Vsi odgovorni činitelji čuvajo z največjo skrbjo, a tisti, ki, kakor jaz, poznajo od blizu razmere, nosijo največji del odgovornosti. V danem trenutku morajo postopati še z večjo previdnostjo, ker bi vsaka napaka lahko provzročila največjo nesrečo naši deželi.

NOVI RUMUNSKI MOŽ — PRIJATELJ AVSTRIJE.

Bukarešt. V tujakšnih parlamentarnih krogih se govori, da bo znani rumunski državnik Peter Carp stopil na čelo vlade. Zadnje dni, da je bil večkrat sprejet v avdienci. Carp je znan prijatelj Avstrije in Nemčije.

VEČURNI ROMUNSKI MINISTRSKI SVET.

Bukarešta, 19. novembra. Sinoči je zboroval več ur ministrski svet, ki so se ga udeležili vsi ministri.

Vsila a v Južni Afriki se širi.

Rotterdam. Iz južne Afrike poročajo, da je polkovnik Moritz zopet zdrav in da se je že bojeval v bitki pri Schuitdrift na severo-zahodu kolonije Kap z angleškimi četami. Oba nasprotnika sta nato sklenila 24urno premirje, med katerim so skušali Moritza pregovoriti, da bi se udal. Pogajanja so ostala brezuspešna.

Amsterdam, 19. novembra. Nasproti angleškim pomirjevalnim poizkusom poroča nizozemsko časopisje, da se med Buri vstaja močno razsirja. Afrikanci v Kapkoloniji se pridružujejo Burom v Oranje-državi in v Transvaalu.

Rotterdam, 19. novembra. Nizozemske trdnje v Kapstadtu poročajo, da poljuje Dewet skoraj 100.000 Burom. V Oranje-državi se povsod ustanovljajo burske oblasti. Pretorio so burske rodbine večinoma zapustile.

GENERAL DE WET RANJEN.

Amsterdam. Po poročilih iz Pretorije je bil general vstaških Burom, De Wet v zadnjih bojih lahko ranjen.

Italija se posvetuje.

TITTONI NA POTI V RIM.

Genova, 17. novembra. Danes zvečer se je semkaj pripeljal s španskim parnikom »Barcelona« veleposlanik Tittoni ter se podal ob 7. uri 25 min. v Rim. Vožnja iz Marzilije v Genovo je bila viharna. Pri Toulonu je »Barcelona« ustavila neka francoska bojna ladja. Na parnik je prišel francoski častnik, ki je veleposlanika pozdravil, nakar so ladjo izpustili ob dviganju zastav na francoski oklopnici v pozdrav.

BOLLATI NE POJDE V RIM.

Berolin, 18. novembra. Na pristojnem mestu zatrjujejo, da vest o nameravanem potovanju berlinskega italijanskega veleposlanika v Rim, da bi se posvetoval z zunanjim ministrom Sonninom, ne odgovarja resnici, ker ni bil pozvan, da pride.

KAKO JE V LIBIJI?

Rim, 18. novembra. »Giornale d'Italia« piše o priliki prihoda generala Ameglia v Rim, da je njegov prihod v zvezi z določitvijo podrobnosti za brambo italijanske nasebine. V Libiji sami, v kolikor je zasedena, ni nobenega povoda za vznemirjanje; gre v prvi vrsti za varnost karavan. Le od Derne, v okraju Tobruk, poročajo o nenavadno živahnem gibanju Beduinov. Kar se tiče zadnjega izlamskega pokreta, zatrjujejo, da veliki Senus še ni zapustil Cuire, vsled česar je potrebna večja pozornost z italijanske strani.

Boji na zahodu.

Bitka v zraku. — Odbit francoski napad.

Berolin, 19. novembra. (Kor. urad.) Veliki glavni stan, 19. novembra dopoldne.

Na zahodnem Flandernskem in na severnem Francoskem je položaj neizpremenjen. Neko brodovje nemških aeroplanov je prisililo med poizvedovalnim poletom dva sovražnikova bojna aeroplana, da sta se morala izpustiti na zemljo, enega je pa prisililo, da je padel na tla. Pogreša se en naš aeroplan.

V okolici Servona na zahodnem robu Argonov je bil z velikimi izgubami Francozov odbit silovit francoski napad. Naše izgube so bile majhne.

Najvišje vodstvo armade.

Ypern še vedno obstreljevan.

Kopenhagen. Angleški listi poročajo iz Flandrije, da Nemci neprenehoma napadajo, da imajo pa težke izgube. Ypern vsled obstreljevanja veliko trpi. Nekateri deli mesta so popolnoma porušeni.

Obrambni jarki v Flandriji.

Berolin. »Times« poroča iz Flandrije: Ceste so vsled zadnjega deževja v strašno slabem stanju. Nevarnost je tudi, da bi morali vojaki vsled neprestanega deževja jarko zapustiti. Stori se vse mogoče, da se vojakom stanje olajša. Kopljejo se posebni kanali, da se voda odteče; jarki so podprtji s posebnimi koli. Na dno jarkov polagajo slamo in dračje.

Boji na francoskem bojišču. — Francozi se umaknili Reimsu.

Amsterdam. Courant poroča: Francoska bojna črta pri Reimsu se je moralna nazaj pomakniti. Med obupnimi boji Francozi mesto še drža.

Nemci so še vedno na levem bregu reke Mose.

Basel, 18. novembra. Iz vesti, da so Francozi zavzeli prvo hišo v Chauvencourt, vasi na levem bregu Mose, med trdnjavo Parroches in St. Mihielom, izhaja posredno, da je ta točka levega brega ime-novane reke še vedno v bavarških rokah.

Nemci podminirali francoske okope.

»Lokalanzeiger« poroča iz Genta: Pri vasi Chauvencourt pri Ypernu so Nemci podminirali francoske okope. Nastala je strašna eksplozija, ki je raz-dejala francoske postojanke in povzro-čila veliko žrtev. Nato so Nemci zasedli vas in bližnje kraje.

Podzemeljski predori na francoskem bojišču.

Haag, »Daily News« poroča: Nemci kopljejo od svojih obrambnih jarkov podzemeljske rove. Po daljavi 100 metrov iz-peljejo rov zopet na zemljo, kamor privle-čijo strojne puške. Ti rovi so za zavezniške zelo nevarni. Večkrat se vname zanje srdit boj.

Napad na nemško stražo.

Rotterdam, 20. novembra. (Kor. ur.) »Nieuwe Rotterdamse Courant« poroča iz Oostburga: Ker je bila neka nemška straža v Stoobruggeju napadena, so Nemci aretovali v Maldegemu 40 uglednih me-ščanov, baje kot talce za toliko časa, da se izsede krivci. Baje pogrešajo enega ali dva moža nemške straže.

Bojevali se bomo »po starem«.

Pariz, »Temps« vprašuje, ali bi ne bilo koristno, če bi se vrnil k stari metodi vojskovanja: k obliki obleganja, k ročnim granatam, k boju na blizu in s topovi 15 cm. Misel sama je morda čudna. Ampak res je, da se je ta stara metoda v Mandžuriji rabila in da so pred Sebastopoljem Fran-cozi in Rusi puške proč pometali in začeli eden na drugega kamenje metati.

Afrikanske in indijske čete se odpoš-ljejo z bojišča.

Pariz, 19. novembra. »Temps« po-roča: Na severno Flandrsko je bilo odposlanih 16.000 mornariških, pehot-nih in teritorialnih vojakov, da nadomeste afrikanke in indijske vojake, ki jih pošljejo nazaj, ker radi mraza v množicah umirajo.

Begunci na Holandskem.

Holandska vlada je prepovedala mo-likim belgijskim beguncem deželo v večjih četah zapuščati. Vlada je začela begunce uradno šteti. Dosedaj so jih našli 110 tisoč. Belgijska vlada je poštini telefon-skim in železniškim uradnikom prepove-dala povratek v Belgijo, pač pa to dovo-lila uradnikom notranjega, finančnega in poljedelskega ministrstva.

Kralj Albert — bodoči francoski kralj?

»Neue Freie Presse« poroča iz Geneve: Vplivni francoski rojalisti so z ozirom na to, da je pretendent vojvoda Filio Or-leanski zgubil na Francoskem vse pristaše, sprožili misel, da bi sedaj belgijskega kra-lja Alberta sprejeli za kandidata na fran-coski prestol, o čemer se posebno pov-darja, da je kralj Albert po materi prav-nuk kralja Ludovika Filipa. V dunajskih diplomatskih krogih pa ne verjamejo, da bi francoski rojalistični krogi resno mislili na kaj takega.

Angleži in Rusi pritiskajo na Bolgarijo.

Sofija. Vsled nevarnosti od strani Tur-čije pritiskata sedaj Sir Grey in Sazonov na Bolgarijo, da jo za trojni sporazum pri-dobita. Srbija naj bi bolgarski del Macedo-nije Bolgariji prepustila, Bolgarska naj bi pa svojo vojsko Rusiji dala na razpolago, da bi z njo Dardanele zavzela. Izključeno pa je, da bi Bolgarska podpirala Srbijo v boju proti Avstriji.

GRŠKO-BOLGARSKI SPOR REŠEN.

Rim, 18. novembra. Semkaj je dospela vest, da se je obmejni spor med Grško in Bolgarijo sporazumno rešil z vojaške in diplomatske strani. Za sedaj se torej ni bati kakih komplikacij med imenovanima državama.

Turčija v vojski.

TURŠKO POROČILO O RUSKIH PORAZIH V BOJIH S TURKI.

Carigrad, 20. novembra. Iz glavnega stana poročajo: Že dva dni napada srdito naša armada rusko, ki je zavzela pozicije na črti Azab-Zazak-Khvetab ob meji. Z božjo pomočjo je zavzela naša armada v bajonetnem naskoku višine v okolici Aza-ba, ki jih je imel sovražnik izredno močno utrjene. Naše čete, ki prodirajo v smeri proti Batumu so prizadele sovražniku še en velik poraz, zasedle postojanko Zavotlar in Kora, odvzele v Zavotlaru Rusom eno zastavo, ujele 6 častnikov, med njimi nekega podpolkovnika in nekega kozaskega stotnika, kakor tudi 100 vojakov ter za-

plenile 4 topove, en avtomobil, večje število konj, kakor tudi večjo množino ži-vil. Ruske izgube so velike. Ostanek je po-begnil v redu proti Batumu. Turške čete, ki prodirajo v Zairbaidjanu, so se bojevale 16. t. m. z močnim ruskim oddelkom pri Sahnasu. Rusi so bili pobiti in so imeli med mrtvimi 2 časnika in 100 mož. Vodje perzijskih rodov, ki so bili doslej v službi Ru-sov, so se s svojimi rodovi pridružili turškim četam.

RUSKA POROČILA O BOJIH NA KAVKAZU.

Tiflis. Generalni štab kavkaške arma-de naznanja z dne 16. novembra: Po celi vrsti bojev v okolici Kopríkaja so naše ven potisnjene čete končno ugovile raz-poredbo glavnih sovražnih čet. Ker so do-bili Turki na obali pri Chuyskala, Erze-rum in Trapezunt znatna ojačenja, se umi-kajo naše čete med boji v gotove posto-janke.

Haag. Iz glavnega ruskega stana kav-kaške armade poročajo z dne 18. novem-bra: Naš nastop v smeri mesta Erzerum je končan. Namen je bil samo taktičen. V tisti smeri je napadla ena naših kolon levo turško krilo v zmagovitem boju. Neka dru-ga kolona je zmagala v boju pri Enseranu: Pri Dajor-ju je zapodila naša kavalerija 4 kurdske polke v beg.

Na obali Črnega morja je bila turška ofenziva pri Liman-u odbita. Naše ladje so zadale Turkom težke izgube. Njih rezerve so bile uničene.

BOJI V EGIPTU.

Sofija, 19. novembra. Tukajšnje turško poslanstvo objavlja: Armada, ki ope-rira proti Egiptu, izkazuje zopet znatne uspehe. Pričakujejo se še tje dni odločilni boji z angleško okupacijsko armado.

MOHAMEDANCI SE DVIGNEJO.

»Wiener Allgemeine Zeitung« se poroča iz Düsseldorfa, da prinaša »Rheinisch-Westfälische Zeitung« na-slednjo brzojavko iz Carigrada: »Terd-sunan-i-Hakikat« je zvedel, da sta medinski kadri in mufti mohamedan-skih obredov hanefitov, šafitov in stražarjev Mohamedovega groba brzojavila semkaj, da se bo ljudstvo udeležilo svete vojske.

Druge vesti pa trdijo, da so se razni turški rodovi, ki so pod rusko oblastjo iz-javili proti sveti vojski ter obljubili Rusiji pokorščino.

PERZIJA SE NE BO VOJSKOVALA.

Dunaj, 18. novembra. »Südslavische Korrespondenz« priobčuje sledeče infor-macije iz Carigrada: Vkljub živahni proti-ruski propagandi perzijskih listov v Tehe-ranu in lista »Haver« v Carigradu v zvezi s turškimi listi, se zdi, da se Perzija ne bo udeležila sedanje vojne, ker ni dovolj oborožena in bi mogla poslati na bojišče le s težavo komaj kakšnih 10.000 vojakov. To izhaja tudi iz komunikeja perzijskega po-slanika v Peterburgu, ki vesti o turško-perzijski zvezi dementira kot neresnične in tendenciozne.

MOHAMEDANSKO NOVO LETO.

Dunaj, 20. novembra. (Kor. urad.) Mohamedansko novo leto se je včeraj tudi tu slovesno praznovalo. Za vojake mohamedanske vere je priredila vojaška oblast božjo službo, pri kateri je imel nagovor vojaški iman, ki je po-vdarjal, da se sedaj ne vrši več boj sam-o za ljubljeno cesarja, za domovi-no in za ekstitenco, temveč tudi za mo-hamedansko vero. Ta vojna je prva sveta dolžnost mohamedancev, ki se bore ramo ob rami z Avstro-Ogrsko in Nemčijo proti sovražnikom izlama. Sveta vojna je napovedana in klicu kalifa mora slediti vsak mohameda-nec. Nagovor so sprejeli vojaki z veli-ko navdušenostjo ter zapeli cesarsko pesem.

Ameriške čete na Kitajskem.

Frankobrod, 20. novembra. (Uradno cenzurirano.) »Frankfurter Zeitung« po-roča na podlagi vesti v ruskih listih, da so ameriške Združene države izkrcale na Kitajskem vojake v varstvo železnice Mukden—Peking.

Portugalci branijo sueški prekop.

Frankobrod ob Meni, 19. novembra. Atenski list »Embros« poroča: V Alek-sandriji se došle portugalske čete, da branijo Sueški prekop.

Upor v Elbasanu.

Valona, 15. novembra. V Elbasanu je izbruhnil upor. Krvoločni Kjemil beg je zbral 2000 oboroženih Albancev, s kate-rimi namerava napasti Drač, podreli vladu Esad paše ter nato korakati proti Srbom. Bib Doda in njegovi Miriditi so na strani Esad paše, nasprotujejo mu pa mohame-danci, ki so nevoljni, ker Esad paša kaže svoje simpatije do Grške, ki je zasedla Epir. Nasprotuje mu tudi katoliško prebi-

valstvo v severni Albaniji, ki mu ne more odpustiti, da je vpostavil muslimansko vlado in nadomestil albansko zastavo s turško. Bati se je novih krvavih bojev v nesrečni Albaniji.

Razna poročila.

EVHARISTIČNA VOJNA BOŽJA SLUŽBA.

Dunaj. »Reichspost« poroča, da se je včeraj zvečer vršila v cerkvi sv. Šte-fana četrti evharistična božja služba, kateri je prisostvovalo kakih 10.000 mož, med njimi zunanji minister grof Berchtold in naučni minister vitez Hussarek.

SPOMIN RAJNI CESARICI ELIZABETI.

Budimpešta, 19. novembra. (Kor. urad.) Povodom imendana bivše cesa-ricice in kraljice Elizabete so bile v celi deželi zaprte šole. Povsod so se daro-vale božje službe v spomin na visoko rajnico.

PRVI VELIKI SPREJEM V VATIKANU.

Rim, 19. novembra. 21. novembra le-tos obhaja sv. oče Benedikt XV. svoj 60. rojstni dan. Ob tej priliki se vrši v Vatika-nu prvi veliki sprejem pod sedanjim pa-pežem.

RAZOROŽENJE NEMŠKE KRIŽARKE »BERLIN«.

Berolin, 19. novembra. Z ozirom na razoroženje nemške križarke »Berlin« poroča »Lokalanzeiger« iz Kodanja: Na križarki »Berlin« se je pokvaril stro. Križarka se je zato odpeljala v Fjord Drontheim. Ker je pa Drontheim bojno pristanišče, so ukazale norveške oblasti, da se mora križarka razorožiti. Posadke križarke »Berlin« je štela 500 mož.

PROCES ŠVIHA.

Dr. Karol Šviha je pri najvišjem sodnem dvoru vložil ničnostno pritož-bo proti razsodbi praškega deželnege kot kazenskega sodišča, s katero je bil odgovorni urednik »Národnih Listov« dr. S. Heller rešen obtožbe radi žalje-nja časti in oproščen. Razprava v tej pritožbi se vrši 17. decembra ob 10. uri dopoldne pri najvišjem sodnem dvoru na Dunaju.

Vojno posojilo.

Praga, 20. novembra. Pri Živnostenski banki so do včeraj podpisali nad 9 milio-nov za vojno posojilo. Banka sama je po-dpisala 3 milijone.

Praga, 20. novembra. Kardinal knez in nadškof v Pragi baron dr. Skrbensky je skupno z metropolitnim stolnim kapit-ljem pri Sv. Vidu v Pragi podpisal milijon kron za vojno posojilo.

Budimpešta, 20. novembra. Avstro-ogrška družba državnih železnic je na av-strijsko kakor tudi na ogrsko vojno poso-jilo podpisala po 1 milijon kron.

Dunaj, 20. novembra. Za vojno poso-jilo je podpisala pri zemljiškem kreditnem zavodu nadvojvodinja Marija Jožefa znat-no vsoto. Tvrda Schöller in Compagnie je podpisala 2 milijona.

Trst, 20. novembra. Tudi včeraj se je na razveseljiv način nadaljevalo podpiso-vanje za vojno posojilo. Tako je podpisala pri tukašnji podružnici kreditnega zavoda za trgovino in obrt, pri kateri se je do vče-raj podpisalo 7¼ milijona kron, paroplov-na tvrdka Trifkovich 400.000 K in baro-nica Ema Lutteroth 200.000 K. Pri Banci Commerciale Triestina, pri kateri se je do včeraj podpisalo 2¼ miliona, je med dru-gimi podpisal veletržec Maks Brunner na račun tvrdke Figli di Jakob Brunner 500 tisoč kron.

O umorih kočijažev leta 1907.

Veliko senzacija je vzbudila vest, da je Aleksander Hamerle v kaznilnici v Ko-pru izpovedal, da je on v Trstu umoril leta 1907. kočijaže Praznika, Mohoroviča in Vidaua. Naj tu v kratkih potezih opišemo, kako so bili izvršeni ti trije skrivnostni umori. Kočijaža Frana Praznika, kateremu je bilo 46 let, so našli dne 9. julija zjutraj mrtvega na cesti pri Lovcu, par sto kora-kov od dvorca Revoltella. Imel je dve rani od kroglice iz revolverja, in sicer eno na tilnik, drugo poleg levega ušesa. Zvedelo se je, da je Praznika prejšnji večer ob pol 12. uri najel neki mlad človek na trgu pred vojašnico. Praznik je bil smatran za de-narnega človeka. Policija se je na vse na-čine trudila, da bi izsledila morilca, a ves njen trud je ostal brez uspeha. Šest dni pozneje, in sicer dne 15. julija zjutraj so našli na Proseški cesti pod Kontoveljem mrtvega 29letnega izvoščaka Antona Mo-horoviča. Tudi njega je najel neki mlad človek, in sicer na velikem trgu pred ka-varno Flora ter mu velel, naj ga popelje na Prosek. Mohorovič je imel pri sebi sre-brno uro in zlato veržico, ki sta bili obe skupaj vredni komaj kakih 40 kron, a ko

so ga našli mrtvega, ni bilo več pri njem ne ure ne veržice. Tudi Mohorovič je bil ustreljen z revolverjem v tilnik. — Ta dva skrivnostna umora sta povzročila veliko razburjenje posebno pa med izvoščeki, ki niso hoteli po noči nikogar več peljati ni-kamor, drugače, da je sedel na kozla. Trud policije je tudi to pot ostal brez vsacega uspeha.

Minilo je pet mesecev, ko je bil dne 15. decembra zvečer ob 6. uri na cesti med Sežano in Opčinami na ravnotak na-čin ustreljen 45letni openski izvošček Lov-renc Vidau, oče petih otrok; morilec mu je izstrelil najprej kroglico v tilnik, a potem drugo v desno senco. To pot so pa mo-rilca videle razne priče, med temi poseb-no vdova umorjenega in pa gospa Brigita Dinkelsova, ki je stanovala v isti hiši ka-kor Vidau. Morilec je namreč prišel po Vidaua na dom. Ko je morilec ustrelil na nesrečnega Vidaua, so bili nekateri ljudje le kakih sto korakov daleč. Kolikor se spominjamo, je nekdo celo tekkel za mo-rilcem, da bi ga ujel, a ker mu je ta za-grozil z revolverjem, je dotičnik opustil to svojo namero. In tudi to pot ni mogla po-licija izslediti morilca, o katerem se je splošno sodilo, da mora biti kak blazen človek. Osebe, ki so videle Vidauovega morilca, so tudi to pot trdile, da je bil to mlad človek kakih 26 do 28 let. — Ha-merjeva starost, kateremu mora biti se-daj kakih 35 let, bi torej temu odgo-varjala.

Dnevne novice.

+ Podpisuje vojno posojilo. Pa-trijotična dolžnost in čast vseh držav-ljanov zahteva, da vsak po svoji moči podpiše vojno posojilo državi, ki se bo-ri za pravico. Naj vidi sovražnik, da val Avstriji tekmujejo med seboj za slavo-zmago avstrijske državne misli!

+ »Leonova družba.« Opozorjamo še enkrat, da letnina »Leonove druž-be« znaša samo 6 K. Za to dobi vsak član za l. 1915.: 1. »Čas«, ki bo izhajal kakor doslej po šestkrat na leto; 2. pr-vi zvezek Škrabčevih Izbranih spisov; 3. poljudno zgodovinsko delo kanonika dr. J. Grudna »Slovenski župani v pre-teklosti«; 4. sloveči roman Colomov »Lapalijski«. Ker izide prvi zvezek »Ča-sov« že o božiču in dotlej ne bo še mo-goče organizirati poverjeništev, zato naj vsak, ki želi prejemati publikacije Leonove družbe, sporoči to na dopis-nici na naslov: Leonova družba v Ljub-ljani. Naj bi se odzvali temu vabilu vsi izobraženi Slovenci. Kar je Mohorjeva družba slovenskemu ljudstvu sploh, to bodi Leonova družba slovenski inteli-genci posebej.

+ Imenovanje. Vlič. g. Jos. Plan-tarič, doslej župnik na Dobrovi, je bil imenovan duhovnim svetnikom in dekanom trebanjske dekanije.

+ Ban za vojno posojilo. Hrvatski ban baron Skerlec je podpisal 10.000 kron za vojno posojilo.

+ Odlikovanje. Zlato hrabrostno sve-tinjo sta dobila dr. iur. Rudolf Terstenjak, praporščak 16. pešpolka, in rač. podčast-nik I. razreda 16. pešpolka A. Vidmaršič. — Zlati zaslužni križec z vojno dekora-cijo je dobil asistenčni zdravnik v rez. dr. Franc Petek. — Vojaški zaslužni križec z vojno dekoracijo so dobili nadporočnik 16. pešpolka Leon Rupnik, dodeljen general-nemu štabu, in stotnik 22. pešpolka Ludo-vik Kuralt. — Signum laudis z vojno de-koracijo so dobili nadporočnik 3. polka cesarskih lovcev Alfonz Klobušnik, praporščak 2. bos.-herc. polka Franc Dvor-nik, fregatni poročnik Emil Domanjko, nadporočnik 78. pešpolka Konrad Brez-nik, stotnik 87. pešpolka Anton Kos, nad-poročnik 8. poljskega topničarskega pol-ka Valentin Čop. — Srebrno hrabrostno svetinjo I. razreda sta dobila častniški slu-ga Friderik Premrl pri 68. pešpolku in čet-ovodja Rudolf Sever pri 8. brigadnem br-zojavnem oddelku. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste sta dobila pomorščak Fr. Dolenc in četovodja Gustav Dolinšek iz Hrastnika.

— V Dalmaciji dobe dijaki čepice, da jih bo vsakdo spoznal, pozneje pa tudi uniforme.

— Ljudske šole v Ljubljani. Kakor ču-jemo, se prihodnji teden zopet prične pouk na ljubljanskih deških ljudskih šolah in si-cer za vse šole na Ledinu.

— Nesreča z orožjem. Dne 17. nov. je na Bregu pri Komendi ustrelil gališki de-ček 11 letno Angelo Fendro igraje se s puško deklčinega očeta.

— Francozi so vrnili talce z Visa. Reka, 18. novembra. Danes so prispeli semkaj iz Genove čez Trst župan z Visa Serafin Topić in ostali veljaki z imenova-nega otoka. Še danes se odpeljejo s par-nikom »Ungaro-Croate« v Split. Talci pri-povedujejo, da so jih Francozi dne 3. t. m. posadili na francosko torpedovko, ki jih je odpeljala v Kefalonijo, opirališče fran-cosko-angleskega brodovja. Tam so jih na ukaz admirala izpustili in jim vrnili vojno

dačo. Neka francoska ladja jih je spremljala na Malto, odkoder so jih prepeljali v Marziliho, od tam pa v Genovo in Trst.

— **Oporoka češkega domoljuba.** V Olomucu umrlj vpokojeni sodnijski svetnik Franjo Brdek je zapustil češki »šolski Matici« 100.000 K. Bog daj prepotrebni »Slovenski Straži« sličnega dobrotnika. Narod mu bo ohranil večni spomin!

— **Od smrti vstali junak.** Iz Starega trga se nam piše, da je iz ruskega ujetništva te dni pisal 2 in pol meseca pogrešani, ranjeni Janko Šumrada, trgovec v Starem trgu 17. pešpolka 10 stotnija. Nahaja se v ujetništvu v Sibiriji, kamor se je vozil 26 dni in leži neprenehoma.

— **Na severnem bojišču padel.** Kakor se nam poroča iz povsem zanesljivega vira, je dne 9. septembra t. l. padel na severnem bojišču pri Kamiembrodu okraj Grodek nadporočnik Emil Fink, sin pisarniškega ravnatelja Ivana Finka v Ljubljani.

— **Nemški častniki v Opatiji.** Minole dni je dospelo v Opatijo več ranjenih nemških častnikov na okrevanje. Med prvimi je prišel semkaj stotnik Reuss 18. bavarskega pešpolka, ki je bil ranjen na zapadnem bojišču in odlikovan z železnim križcem. Nemški častniki ne morejo prehaliti prirodnih krasot in izborne oskrbe v Opatiji, ki jo nazivajo »Jadranski biser«.

— **Po preteku dveh mesecev se je oglašil** s pismom iz ruskega ujetništva iz Kurgana v ruski Aziji, Alojzij Pušlar, 7. lovski bataljon, občinski odbornik v Dragi pri Višnji gori, ki je prišel Rusov v roke.

— **Kolera.** Zdravstveni oddelek notranjega ministrstva poroča: Dne 19. t. m. so bakteriološko konstatirali 3 slučaje azijske kolere na Dunaju, 1 slučaj v Thalerhofu pri Kalsdorfu na Štajerskem, 2 slučaja na Češkem, 29 slučajev na Moravskem, 5 slučajev v Šleziji in 18 slučajev v Galiciji.

Dve sestri zaporedoma umrli. Od Sv. Ilja pri Velenju se poroča: Dne 8. novembra je umrla Genovefa Sređenšek, po dom. Jelenova; bila je 10. t. m. pokopana. Še tisti večer ji je sledila v smrti njena sestra Ana. N. v m. p.!

— **V izkazu izgub št. 61** se nahaja mrtev nadporočnik 85. pešpolka Bogumil Kodermann, v izkazu izgub št. 59 pa mrtev nadporočnik 36. pešpolka Julij Defranceschi.

— **V ruskem ujetništvu** je rezervni poročnik 28. pešpolka Evgen Tuječ.

— **Nesreča pri Cirkvenici.** — **Utonilo 8 oseb.** Z jadrnico se je peljalo dne 17. t. m. 6 prebivalcev iz Cirkvenice na otok Krk, a radi močne burje se niso mogli vrniti. Šli so peš v Silo, kjer so najeli jadrnico, s katero jih je hotel njen lastnik Jurij Car s svojim sinom Ivanom prepeljati v Cirkvenico. Ko se je nahajala ladja že 25 metrov pred Crikvenico, jo je silovita burja vrgla na skalo. Ladja se je razbila, vseh osem oseb je zadlo v morje, kjer so utonili. Vojak, ki je stražil na bregu, je videl strašen prizor. Klical je na pomoč, neki parni čoln je hitro odrinl na pomoč, a potegnili so iz vode le še 7 mrličev, 8 truplo je izginilo brez sledu.

— **Gospod Ljubiša Iličić,** bivši prvi tenorist slovenskega gledališča, je angažiran za prvega tenorista v Karlovem gledališču na Dunaju, poje pod imenom Louis Illing, zdaj glavno vlogo v opereti »Poljska kri«.

— **Najvišje cene za moko, žito in krompir.** »Neue Freie Presse« poroča dne 17. t. m.: Včeraj popoldne so odpotovali v Budimpešto sekcijski načelnik poljedelskega ministrstva dr. Seidler, sekcijski načelnik trgovskega ministrstva dr. Müller in drugi zastopniki teh oddelkov, da se posvetujejo glede uvedbe najvišjih cen za moko, žito in krompir.

— **Nesreče.** 13letni posestnikov sin Jože Majde iz Dobrnice je padel pod voz,

si zlomil desno roko ter se poškodoval na glavi, da mu je za dlan široko ogoljena lobanja. — Jože Drobnič, delavec lesne tovarne v Soteski, se je ponesrečil v gozdu. Hlod mu je padel na levo nogo in mu jo strl. Ponesrečenca sta bila prepeljana v kandijsko bolnišnico.

— **Pozor, županstva!** Neka tržaška veletrdka, ki ima s Kranjsko veliko trgovskih zvez, je sklenila poslati na Kranjsko kakih 300 kg žgane kave po 3 K kilogram. Kava je vseh vrst in prav dobra, le nekoliko zdrobljena, vendar niso sami drobci, marveč tudi cela zrna. Kava je namenjena za revnejše sloje in bi se odala županstvom. Tista županstva, ki bi bila pripravljena kavo naročiti, naj to naznanijo na uradništvo našega lista in povedo, koliko bi je radi. Kava se pošlje na vsako železniško postajo.

Protestna nota nevtralnih držav.

Stockholm, 19. novembra. (Kor. ur.) Uradni list objavi zvečer francosko besedilo protestne note, ki jo gotovim vojskujočim se državam izroče vlade Švedske, Norveške in Danske. Protestna nota navaja kratko sledeče osobito važne točke: Mine se polagajo v morje na velikih trgovskih cestah, ne da bi se, kar so dolžni, ozirali na varnost mirne plovbe, vsled česar se povzroča izdatna škoda in izgubi veliko ljudi življenje. Znižala in omejila se je svoboda na morju in neizpremenljiva pravica nevtralnih držav, da uporabljajo skupne ceste. Na načela, ki so bila skozi stoletja merodajna glede na relativno in absolutno tihotapstvo kakor tudi načela o preiskovanju in o zaplenjenju ladij, se več ne ozirajo, kar postavno trgovino znatno zakasnuje in povzroča škodo.

Francosko brodovje na Jadranskem morju brez moči.

Današnji graški listi priobčujejo naslednjo brzojavko z Reke: Na Jadranskem morju divja huda burja, da francosko brodovje ni za nobeno akcijo sposobno. Gosta megla zabranjuje, da francoske ladje ne morejo podpirati branilcev Lovčena, ki ga obstreljuje naša artiljerija. Na Lovčenu leži sneg do kolena, vsled česar se je položaj Kotorja izboljšal. Kavarna »Comercio« je zopet odprta in otvorila se je tudi takozvana vojna kavarna. Med upravnimi uradniki izvajajo okrajni glavar Giuppanovic svoje posle, ki rešuje s pomočjo prostovoljne meščanske straže vse zadeve mesta.

Serravallovo železnato Kina-vino

najbolj pripravno kot darilo za

vojne ranjence in rekonvalescente

Od zdravnikov priznано in priporočeno krepilno sredstvo

Na prodaj v lekarnah.

I. Serravallo, Trst-Barkovlje

3176

Naročajte „Slovenca“!

V najem se odda s 15. decembrom dobro vpe-
ljana

mesnica.

Ponudbe sprejema uprava „Slovenca“ pod šte-
vilko 3134.

Črno istrsko vino

priporočano za malokrvne, 3 litre 5 kron,

Bela „Bržanka“

3 litre 4 krona, oboje franko in po poštnem
povzetju. J. PANGER, Dolina pri Trstu. 3148

Zahvala.

3196

Povodom nenadomestljive izgube našega predraga, prerano umrlega sina, oziroma brata, gospoda

Joškota Jereba

slušaatelja živinozdravniške visoke
šole na Dunaju,

se iskreno zahvaljujemo vsem izrazom sožalja, zlasti pa prečistim gg. duhovnikom iz Cerkelj in gosp. župniku na Sp. Berniku za njihovo požrtvovalno duhovno delo usmiljenja med in po bolezni, okrožnemu zdravniku g. dr. Mayerju, gg. zastopnikom Slov. katol. akad. društva „Danica“, posebno g. phil. Fr. Ka. Koblaču za njegove tople besede ob grobu, nadalje slavnemu gimn. ravnateljstvu v Kranju, g. dr. S. Dolariju, g. dr. Iv. Preglju in njegovemu dijaškemu pevskemu zboru za lepe žalostinke, gg. dijakom iz Kranja, darovateljem krasnega cvetja in vencev in vsem drugim mnogoštevilnim udeležencem spreveda.

Sp. Bernik, 20. novembra 1914.

Žalujoči ostali.

Ovčjo volno

kupuje v vsaki množini in vsake vrste po najvišji ceni in plača suho, lepo, belo, oprano do 4 K kg; črno eno krono ceneje ANTON WERBOLE, Medija-Izlake.

1308

smrečevih in jelovih hlodov prodaja županstvo na Jezerskem potom javne dražbe, ki se bo vršila dne 26. t. m. ob 2. uri popoldne pri štulerju. 3194

Svetovna vojna.

Kljub sedanjim razmeram prodajam raznovrstno blago za dame, gospode in otroke, radi ogromne zaloge, po najnižjih cenah. — Novosti v konfekciji za dame in deklice. — Najnovejši kroji in vzorci sportnih in drugih oblek, raglanov, zimskih suken, kakor tudi različnih kožuhov ter modernih zimskih hlač. — Ogromna izbira različnih oblek za dečke in otroke.

Ljubljansko, prej angleško skladišče oblek

O. Bernatcovič

Ljubljana, Mestni trg 5-6.

V cvetu let je preminul 15. novembra po dolgem trpljenju na svojem domu v Sp. Berniku pri Kranju

Joško Jereb

stud. med. vet.

in bil pokopan 17. novembra na domačem pokopališču.

Težko izgubo delavnega člana in ljubega nam prijatelja javljamo tem potom vsem tovarišem, gg. starešinam in bratskim društvom.

Na Dunaju, dne 17. novembra 1914.

Slov. katol. akad. društvo „Danica“.

A. & E. Skaberné, Ljubljana, Mestni trg 10

Specialna trgovina za pletenine in trikotažo.

395

Velika zaloga različnega perila za vojake iz čiste volne in velblodje dlake in sicer: snežne kučme, sviterji, telovniki, triko-jopice, srajce, in spodnje hlače, nogavice, sliperji, dokolenice, rokavice, različni ščitniki za vrat, prsa, kolena itd.

Odeje iz velblodje dlake. Tetra perilo. Spalne vreče.

Plašči in predpasniki za strežnice rdečega križa. Volna za plesti.

Domača tvrčka

Zunanja naročila
2815 obratno

Cene brez konkurence

Modni salon Marija Götzl

Židovska ul. 8

Priporočamo domačo solidno tvrčko

Velika zaloga damskih in otroških klobukov v najnovejših oblikah vseh vrst ter športnih čepic

Zalni klobuki
vedno v zalogi

Popravila se sprejemajo

Davka prosto 5 1/2 % avstrijsko vojno posojilo iz leta 1914.

3905

Podpisana zavoda imata

v nedeljo, dne 22. novembra 1914, od 9. do 11. ure dopoldne

odprte svoje pisarne v svrhu sprejema priglasov za vojno posojilo.

Podružnica c. kr. priv. avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani.

C. kr. priv. splošna prometna banka, podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer.